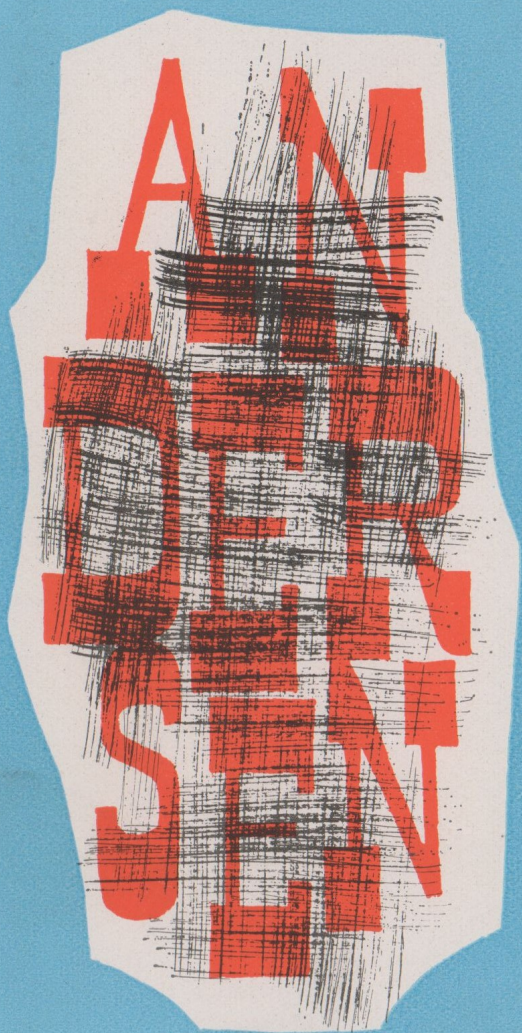
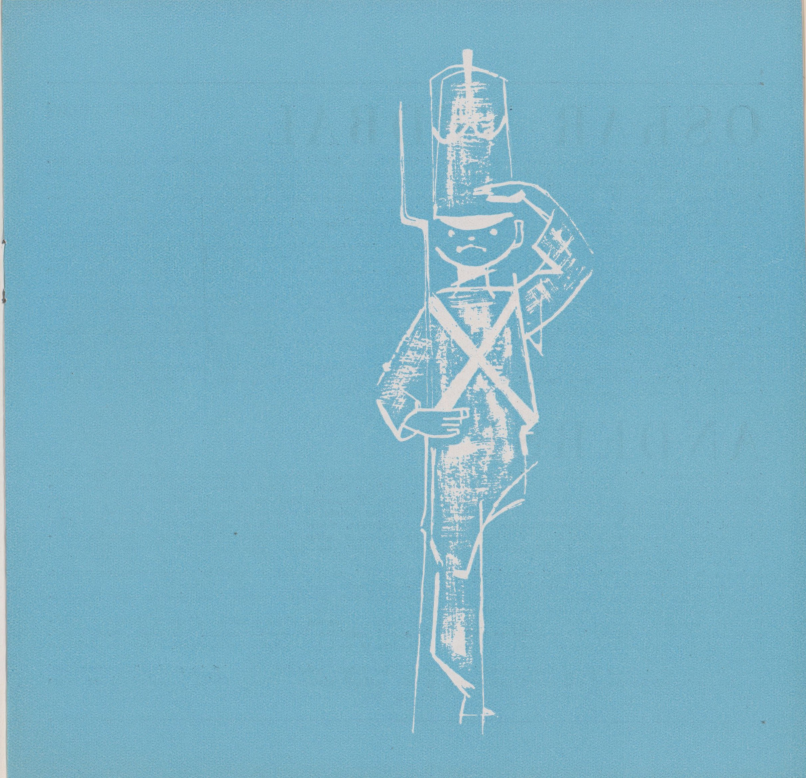
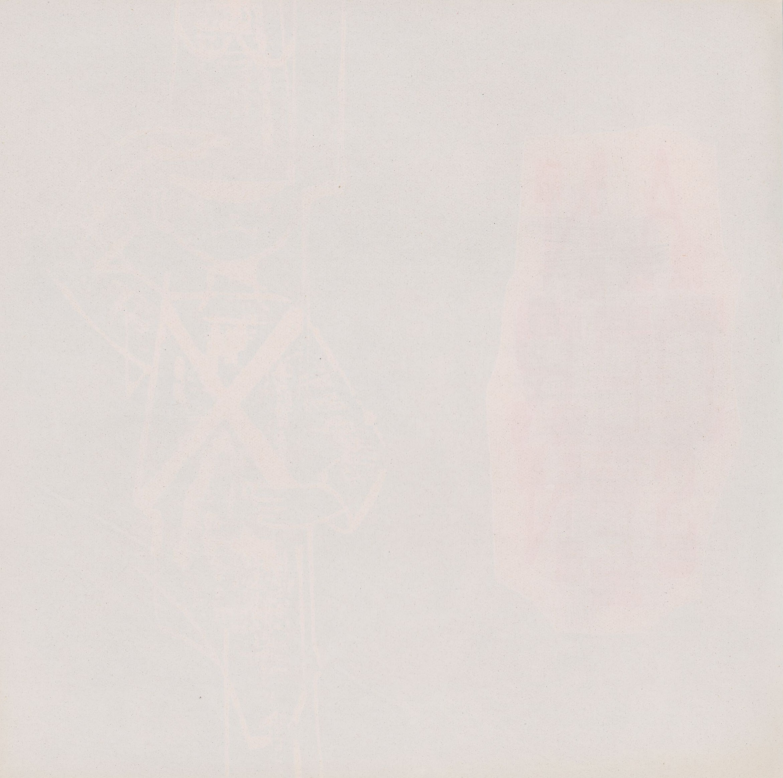

OSKAR NEDBAL

[1874 — 1930]

patří s Lad. Celanským a F. Neumannem do trojice geniálních dirigentů, jejichž generačním posláním bylo vybojovat na koncertním pódiu i na půdě operního divadla důstojné místo pro nástup soudobé české hudby. Tohoto úkolu se zhostil pouze brněnský operní šéf Fr. Neumann, který svou svědomitou prací předčil své nepochybně nadanější vrstevníky. Oskar Nedbal, na pražské konzervatoři žák Foerstův, Steckerův, ve skladbě Dvořákův, se nejprve uplatnil jako violista Českého kvarteta. Byl vášnivým organizátorem a duší tohoto tělesa a zúčastnil se prvních významných turné Českého kvarteta do zahraničí — Holandska, Francie, Itálie, Dánska, Turecka a Ruska. Jako dirigent má významný podíl na propagaci české hudby v cizině. Již třiatřicetiletý řídil Českou filharmonii, roku 1900 dirigoval svůj první dvořákovský koncert v Berlíně, na Světové výstavě v Paříži orchestr Concerts Collone v divadle Chatelet. Pak následovala již další vystoupení v Petrohradě a Moskvě, ve Varšavě a Oděse (1907). V roce 1902 podnikl s Českou filharmonii zájezd do Anglie, také do Vídně a Berlína s téměř výlučně českým programem. Řídil s nadšením festivaly české hudby v našich městech a býval vitaným hostem za dirigentským pultem v Paříži, Madridu, Miláně, Římě a Bělehradě. Deset let působil ve Vídni (až do roku 1918 jako šéf orchestru Tonkünstler - Vereinu). Se svým vídeňským orchestrem zajišťoval do Německa, Ruska a Itálie. Byl častým hostem vídeňské „Lidové opery“ a Komické opery v Berlíně. Zvlášť se proslavil jako dirigent klasické hudby, zejména pak Beethovena.

Jako skladatel se Nedbal soustředil k hudbě instrumentální. Z jeho ranné tvorby jmenujeme Slavnostní pochod, Scherzo caprice, Romanci a serenádu, klavírní suitu „Z minulých dob“, „Z dětského života“. V roce 1906 vzniká „Pohádka o smutku a štěstí“.

Sám Nedbal si cenil ze své tvorby nejvíce baletních pantomim. V roce 1902 se zrodila jeho „Pohádka o Honzovi“ a dostala se až do Vídně. Další jeho hudební taneční hra „Z pohádky do pohádky“ měla premiéru roku 1918. V roce 1911 byla inscenována „Princezna Hyacinta“ a roku 1912 ve Vídni „Čertova babička“.

ANDERSEN

Baletní pantomimu „Andersen“ komponoval Nedbal roku 1913 pro Ronacherovo vídeňské divadlo. Andersenovy pohádky přeložil do češtiny Jaroslav Vrchlický, samotný děj pak zdramatizoval Ladislav Novák, k němuž Jaroslav Kvapil přibásnil předehru a dohru, v níž vystupuje sám Andersen a pohádková postava Velikého Uspavače, který zasahuje do děje předehry a přenáší diváka do říše snů. Kvapilova a Novákova pantomima s Nedbalovou baletní a melodramatickou hudbou má symbolický děj a smysl, jehož podstata je vyjádřena v setkání Andersenově s krajanem, slavným dánským sochařem Thorwaldsenem, v cizím, od severského domova vzdáleném Římě. V Dánsku, dlouho neuznávaný a nešťastný Andersen si stěžuje na svůj osud a moudrý, podstatně starší Thorwaldsen dodává Andersenovi odvahu. „...hledej sám sebe, neboť jen v nás, v naší nejvlastnější bytosti je kořen všeho našeho zdu.“

Andersen je Nedbalovou nejpůvabnější a hudebně nejceněnější pantomimou. Líčí známý pohádkový příběh cínového vojáčka, který se zamiloval do panenky - tanečnice a musí o svou lásku bojovat.

Hledá ji, zakletou, po celém světě, v říši báji a kouzel, v dalekých zemích vysněných bohatství. Z labyrintu světa ho vysvobozuje nalezená cesta, zpět do ráje srdce, cesta básníková.

Premiéra „Andersena“ byla ve Vídni vypravena těsně před vypuknutím I. světové války, s velikou slávou a ohlasem u vídeňského obecnstva. O patřičný lesk premiéry se zasloužil choreograf pražského ND Achille Viscussi a vídeňský výtvarník prof. Lefler. Za války se pak dílu dostalo uvedení v Praze a Plzni. Byla to poslední Nedbalova skladatelská práce pro oblíbenou formu baletní pantomimy.

Dnes víme, že kdyby Oskar Nedbal trpělivě setrval v umělecké sféře tohoto baletního žánru, byl by se dozajista propracoval skutečně mezinárodního uznání v té oblasti, za kterou se vytrvale vydávají zástupy vděčných diváků a posluchačů na celém světě.

ANDERSEN

BALET STÁTNÍHO DIVADLA V OSTRAVE

Oskar Nedbal

Taneční pohádka o 11 obrazech

Libreto: Ladislav Novák

Předehru s dohrou a texty písní přebásnil Jaroslav Kvapil

Úprava: zasloužilý umělec Emerich Gabzdyl

Dirigent: Vladimír Brázda — Ladislav Matějka

Režie a choreografie: zasloužilý umělec Emerich Gabzdyl

Asistenti choreografa: Julie Jastřembská — Jarmila Kovalová

Výtvarník scény: Jan Obšil

Kostýmy: zasloužilý umělec Emerich Gabzdyl

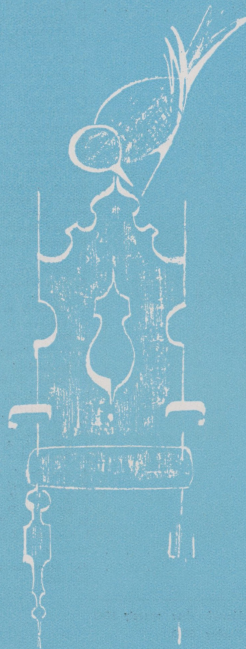
Korepetice: Ladislav Matějka

Inspicient: Karel Balát

Premiéra 16. listopadu 1968 v Divadle Jiřího Myrona

osoby a obsazení

Bertel Thorwaldsen, dánský sochař	Bedřich Kolliner *
Hans Christian Andersen	Václav Antoš *
Zpěvačka	Liběna Astrová
	Jiřina Hrušková
	solistky operety
Děti	žáci baletního studia
	při SDO
Hjalmar	žák baletního studia
Uspavač	Zlatka Beňová
Vojáček	Richard Böhm
	Bohuslav Pašek
Papírová tanečnice	Vlasta Pavelcová - nosit.
	vyzn. Za vynikající práci
	Hana Šarounová
Čínský císař	zasloužilý umělec
	Albert Janíček
	Karel Jurčík
Císařský obřadník	Leoš Kratochvíl
Kejklíř	Leopold Novák
Lékař	Josef Kopačka
Astrolog	Tomáš Kyndl
Ptáčník	Jiří Hájek
Čínský dvůr	J. Hrdina, R. Hučín,
	P. Benda
Tanečník	zasloužilý umělec
	Albert Janíček
	Karel Jurčík, Vl. Vrba
Tanečnice	A. Kvasnicová, A. Žáková,
	Z. Beňová
Tanečnice s vějíři	L. Ernstová, M. Šklibová
Tanečnice se závoji	J. Kurovská,
	R. Mrnušítková
Sbor tanečnic	L. Tábořská, V. Surdejová,
	M. Svozilová, J. Stříšková,
	A. Muranová, J. Čížová
	D. Stiborová
Vila královská	J. Kurovská
Vily	A. Kvasnicová, A. Žáková
	M. Svozilová
Liany	L. Ernstová
	R. Mrnušítková,

Rajské květy	L. Tábořská, V. Surdejová, M. Svazilová, J. Střížková, A. Muranová, Z. Šulcová, Z. Beňová, M. Šklíbová
Pták Ohnivák	Jiří Duží
Hvězdné dívky	L. Baroňová, O. Mitková, V. Jurčíková, Z. Nedvěďová, K. Bončková, D. Dobrá, D. Krásová
Opičák, opice, opičky	L. Novák, P. Benda a děti
Klokan, klokanice a klokánkové	A. Kadlecová, K. Bončková a děti
Medvěd	Jiří Hrdina
Sněhová královna	Vlasta Pavelcová - nosit. vzgn. Za vynikající práci Hana Šarounová
Ledový muž	Richard Böhm, Bohuslav Pašek
Rampouchy	VI. Vrba, J. Kopačka, L. Kratochvíl, T. Kyndl
Sněhové dívky	R. Mrnušítková, A. Žáková, A. Kvasnicová, J. Kurovská, V. Surdejová
Sudičky	D. Krásová, A. Kadlecová, J. Vaňková
Lední medvědi	R. Hučín, P. Benda
Sněhuláci	Z. Nedvěďová, D. Dobrá, J. Čížová, Z. Beňová
Vojácci	D. Krásová, D. Dobrá, Z. Nedvěďová, V. Jurčíková, M. Svazilová, O. Mitková, L. Baroňová, L. Tábořská, A. Muranová, K. Bončková
Koničkové	A. Kvasnicová, A. Žáková, R. Mrnušítková, L. Ernstová, V. Surdejová, J. Střížková, D. Stiborová, M. Šklíbová, Z. Beňová, J. Kurovská, Z. Šulcová
Generál	Jiří Duží
Hračky	děti baletního studia při SDO

Účinkuje dámský sbor operety SDO

* členové činohry SDO

OBSAH BALETU

Textová předehra:

K Nedbalově baletní pantomimě přibásnil Jaroslav Kvapil předeheru a dohru, v níž vystupuje sám pohádkář Andersen a pohádková postava Velkého Uspavače, který zasahuje do děje předehery a přenáší diváka ze skutečného světa do říše snů...

II.

Uspavač navštívil o Štědrém večeru pokojík malého Hjalmara, který blaženě usíná obdarován množstvím půvabných hraček.

III.

Zázračný Uspavačův deštník probouzí všechny hračky, které dostávají lidskou podobu a s lidskou podobou i lidské city. Ty vyvolají v cínovém vojákku touhu a lásku k rozkošné papírové tanečnici. Panenka, zdá se, city opětuje, což vzbudí značnou nevoli u porcelánového Číňana, který panenku unese do svého čínského císařství. Byl to nepromyšlený čin, protože Panenka tančila a milovala vojáčka jen pokud zpíval Slavík, kterého jí vojákěk věnoval. A protože byl Slavík brutálním činem Číňana vyplašen, uletěl, a Panenka opět stojí na své nožce bez hnutí, netečná ke svému okolí.

IV.

Číňan obklopuje Panenku tím nejkrásnějším, co skýtá jeho císařský dvůr. Ale Panenka stojí a stojí, a ožije pouze na okamžik, kdy nad císařským dvorem přeletí Slavík. Tu Číňan nařídí svým dvorním rádcům, aby se rychle vydali za Slavíkem.

V.

Cínový vojákěk zatím putuje světem a hledá svou milovanou Panenku. Ocitne se v rajské zahradě, setká se s královnou rajských vil, která mu věnuje zázračný, čarovný květ.

VI.

V hlubokém, temném pralese pátrá marně družina císařova po Slavíkovi. I přijdou na nápad. Chytí Ptáka Ohniváka a jeho peřím ozdobí kejklíře, který takto maskován bude hrát na píšťálu a snad nahradí zpěv Slavíka.

VII.

Náš cínový vojákěk na své pouti za ztracenou Panenkou se ocitne v říši Sněhové královny. Unaven dlouhou poutí usíná v křišťálově bílé závěši. Když procitne, uvidí podivnou jeskyni. Její vchod střeží ošklivá Babice. Vojáček si vzpomene na svůj zázračný květ a ve chvíli, kdy jej uchopí, mění se Babice v Sněhovou královnu, která nabízí Vojáčkovi pomoc.

VIII.

Cínový vojákěk se vrátil do své pevnosti a vyžádá si od Generála posilu proti čínskému císaři.

IX.

S vojskem se vypraví do císařství. Tam se zatím marně pokouší kejklíř zpívat hlasem slavičím. A již jsou tu vojska, porazí Číňana a v tu chvíli přilétá Slavík, a jásavě zpívá, a Panenka opět ožívá v náručí Vojáčkově.

X.

Je ráno — malý Hjalmar se probouzí. Je konec snům i pohádek.

XI.

Závěrečný obraz patří znovu panu Andersenovi, který již stár dovprávěl své pohádky dětem i dospělým.

Program vydalo Státní divadlo v Ostravě v redakci Evy Sýkorové. Grafická úprava Miroslav Tittler. Vytiskly Moravské tiskárské závody, n. p., provoz 22, Ostrava 1, Hollarova 14. Cena 2 Kčs.

Dvacet nových druhů dětské výživy průzkumně na trhu!

Milé maminky!

Dovolte nám, abychom vás touto cestou informovali o tom, že DEVA - Nové Město n. Metují ve spolupráci se zdravotníky vyvinula a uvedla

PRŮZKUMNĚ NA TRH 20 NOVÝCH DRUHŮ DĚTSKÉ VÝŽIVY!

Věříme, že mezi typy zeleninovými, masovými, masozeleninovými a dezerty si jistě vyberete ty druhy, které budou vašemu dítěti chutnat a vám ušetří čas a práci

*Nové druhy dětské výživy
vám nabídnou*

v Domě potravin v Ostravě a Porubě